

Synnyin -50-luvun lopulla eräässä Saimaan rannan kaupungissa. Asuimme ensin keskustassa kerrostalossa, mutta aloitettuani koulunkäynnin muutimme kaupungin laidalle omakotitaloon. Vanha puinen kansakoulu järven rannalla, entinen sotasairaala, sai uuden oppilaan, joka luki läpi koko koulukirjaston ja oli nokkela laskemaankin sekä kiinnostunut kaikesta muustakin kuten urheilusta. Pelattiin kaikenlaista, pallopelejä erityisesti. Suosikkilajit olivat pöytätennis ja jääkiekko, jossa tuli kaupungin mestaruuskin. Velipojan kanssa hankimme kesäansioilla ja vanhempien lisärahoituksella vanhan mahonkisen Vikla-purjeveneen, jolla Saimaata seilattiin ristiin rastiin ja osallistuttiin jopa kilpailuihin. Kouluvuosilta mieleen muistuu erilaiset kesätyöpaikat: kukkapuutarhan apumies, tehtaan kunnossapitoyksikön työntekijä, sepän kisälli ja hinaajan matruusi, jonka palkka oli muuten parempi kuin opettajan! Lomakylän kassa oli myös mieluinen työ, jossa koulussa opittua kielitaitoa pääsi käytännössä kokeilemaan. Valitettavasti koulussa ei ollut mahdollista opiskella Rauman murretta, sitäkin olisi tarvittu.

Poikalyseon lukiossa -70-luvun puolivälissä oli menoa kaikenlaista kouluneuvostosta penkkaribändiin. Lukuintoa onneksi riitti sen verran, että pääsykokeissa avautuivat ovet teknilliseen, kauppiukseen, matemaattiseen ja lääkkeeseen. Lääkiksen hyväksymiskirje tuli näistä ensimmäisenä ja varmaan sillä kriteerillä tuleva opinahjo ja ura tuli valituksi – kaduttanut ei ole päivääkään. Ennen opintoja oli kuitenkin hoidettava asevelvollisuus ja Savon prikaati sai kunnian kouluttaa nuoren miehen kasaamaan ja purkamaan pommeja, rakentamaan siltoja ja ajamaan syöksyvenettä. Panostajan paperit olivat tarvittaessa lomilla ihan kovaa valuutaa.

Muutto pääkaupunkiin oli iso harppaus. Suuri yliopisto, opiskelukaverit eri puolilta Suomea ja selvästi nopeampi elämän rytmi yhdistettynä monipuoliseen kulttuuri- ja viihdetarjontaan kamppailivat voimallisesti vaativan opiskelun kanssa ajankäytöstä. Opiskeluaikana ehtii kuitenkin monenlaista kun haluaa mm. sukeltajan tutkinto tuli suoritettua. Kaikki lomat meni pääosin töitä tehdessä, ensin sairaalan vartijana, sitten apuhoitajan ja sairaanhoitajan sijaisena ja lopulta erilaisissa lääkärin sijaisuuksissa röntgenistä lääkäriambulanssiin ja aluesairaaloihin eri puolilla Suomea. Kaupungin yöelämästä löytyi myös heili Karjalasta, jonka kanssa tuli liityttyä samaan sähkösopimukseen -80-luvun alkupuolella. Nuori pari asui alkuun opiskelija-asunnossa, mutta hankki pian vanhan puutalon, josta remontoimalla saatiin viihtyisä koti myös -80-luvun lopulla maailmaan putkahtaneelle tyttärelle.

Lopullinen uravalinta varmistui yllättäen jo sangen varhain. Ennen kliinisiä kursseja tutkittiin rotan verenkiertoa ja kliinisten kurssien alettua jo sydänfilmiä ja äkkikuolemaa. Liekö siihen vaikuttanut sydäntautien runsas esiintyvyys suvun miespuolisilla – todennäköisesti. Väitöskirjan aihe – hengenvaaralliset rytmihäiriöt ja äkkikuolema – valikoitui jo -80-luvun puolivälissä, mutta yhteensä 12 vuotta siinä projektissa lopulta meni. Oli rakennettava ja testattava menetelmä, kerättävä ja seurattava potilaat ja teknisesti vaativia sydänmittauksia tehtiin sekä Meilahdessa että Otaniemen kylmälaboratoriossa. Väitöstilaisuus koitti vihdoin syksyllä 1992 ja seuraavana keväänä jo kurvattiin uudella autolla perheen kanssa Saksaan viettämään ikimuistoista post-doc-aikaa. Ulkomailla oppii kielen ja kulttuurin lisäksi myös näkemään kuinka paljon hyvää kotimaassa onkaan – ja sitä osasi kyllä arvostaa kun seuraavana vuonna palattiin Suomeen! Reissulta jäi tuomiseksi lääketieteellisen opin ja tieteellisten julkaisujen lisäksi myös uusia ystävyysuhteita, joista moni on aktiivinen vielä tänäkin päivänä.

Erikoistuminen sisätauteihin ja kardiologiaan sekä dosentin pätevyys varmistivat vakituisen työpaikan, mutta eivät riittäneet uteliaalle ja energiselle nuorelle yliopistosairaalan erikoislääkärille. Maailmaa kierrettiin tieteellisissä kongresseissa ja opiskelemassa uusia jännittäviä hoitomenetelmiä kuten sydämen laserhoitoa ja rytmihäiriöiden paikantamista magneettinavigaattorilla. Kymmenen vuoden voimallisen panostuksen jälkeen oli sydänammattilaisen status saavutettu ja aika sopiva uusille haasteille. Kardiologisen seuran puheenjohtajuus ja osa-aikaisen kehittämis- ja työsuojelupäällikön tehtävät pohjustivat tulevaa uranvaihtoa, joka tapahtui vuonna 2010. Sairaalojohtajan tehtävä itäisessä yliopistosairaalassa oli liian kiinnostava haaste hylättäväksi, joten Lentävä Kalakukko vei miehen uusiin maisemiin ja käytännössä uuteen ammattiinkin. Organisaatiouudistuksen läpivienti sikäläisessä yliopistosairaalassa antoi riittävät kannukset hakea lääkärijohtajan ykköspaikkaa etelästä ja sillä tiellä ollaan. Laatu ja potilasturvallisuus, hoidon saatavuus ja tiedolla johtaminen ovat olleet johtotähtinä viimeiset kymmenen vuotta ja sydäntä lämmittikin oman sairaalan valinta maailman 21. parhaaksi tuoreessa kansainvälisessä arviossa.

Reilu vuosi sitten työuran loppuvaiheen suurimpana haasteena piti olla maailman 8. laajin potilastietojärjestelmän käyttöönotto, mutta elämä on yllätyksiä täynnä. Tammikuussa katselimme avaruuspukuisia lääkäreitä ja hoitajia Kiinassa, jotka hoitivat vaarallisen virustaudin saaneita kuolevia potilaita kuin jollain toisella planeetalla. Edes taudin puhkeaminen Italiassa helmikuussa ei ensin hätkähdyttänyt, mutta ensimmäisten suomalaisten sairastuttua alkoivat hälytyskellot soida. Siitä alkaen on koronapandemia hallinnut ajankäyttöäni ja elämäämme lähes täysin. Suuren sairaalaorganisaation kriisijohtaminen ja median kiinnostus ovat 24/7 toimintaa ja vaatineet täyden sitoutumisen ja keskittymisen. Onneksi olemme löytäneet hyvän yhteishengen viranomaisten ja muiden yhteiskunnan toimijoiden kanssa ja kansalaisten tuella kyenneet torjumaan epidemian laajamittaiset vauriot. Ilman läheisten ja työtovereiden vankkumatonta tukea ja kannustusta en varmasti olisin tehtävästä selvinnyt.

Vuoden Markku-titteli on minulle mieluinen yllätys ja arvostan sitä suuresti.

Sydämellinen kiitos Markut!

Kaima